

זמני השבת

7:38	פלוג המנחה:
9:06	הדלקת הנרות:
9:22	שקיעת החמה:
10:32	לילה:
10:35	לילה דר"ת:
3:33	עלות השחר:
4:45	נץ החמה:
8:53 - 8:18	סופ"ז ק"ש:
9:53	סופ"ז תפילה מעלות:
10:17	סופ"ז תפילה מהנץ:
1:04	חצות:
9:22	שקיעת החמה:
10:37	מוצש"ק להגאונים:
10:45	מוצש"ק לר"ת:

זיכוי הרבים

רכשו לכם זכות הפצת הגליון 'דברי חיים' להצלחה ולסיד"ש בכל הענינים או להנצחת קרוביכם.

kehilasdiveichaim@gmail.com

נדבת

חפסת גליון ופצתו

לעי"נ

האשה החשובה

והכבודה מרת יהודית

חנה מקסוול ע"ה בת

הר"ר שלמה וויט צ"ל

נלב"ע כ"ז ניסן התשנ"ב

חומרת המחלוקת

במסכת אבות (פרק ה', משנה ט"ז) נאמר: "כל מחלוקת שהיא לשם שמים, סופה להתקיים. ושאינה לשם שמים, אין סופה להתקיים. איזו היא מחלוקת שהיא לשם שמים? זו מחלוקת הלל ושמאי. ושאינה לשם שמים? זו מחלוקת קרח ועדתו." ע"כ. והרמב"ם בפירושו המשניות כתב כי "החולק לא לשום מטרה שפלה אלא לדרישת האמת יתקיימו דבריו ולא תיפול מילתו".

המגיד מישרים רבי אלימלך בידרמן שליט"א, סיפר מעשה שהיה בעיירה בפולין: בני הקהילה חיפשו שוחט כשר, ירא אלוקים, שיהיה ראוי לשחוט עבור בני הקהילה. הצעות רבות הועלו, ומתוכן, לאחר סינון ובירור, נשארו שתי הצעות ראיות. ראשי הקהל החליטו כי יערכו בחירות בין שני השוחטים, וכך יקבע מי מהם ימונה כשוחט העיירה. שני השוחטים היו ידידים טובים, הם חיו בשלום ובשלוה, אך היצר הרע יודע לנצל הזדמנויות כאלו, ומטבעם של דברים השלום והשלווה הפכו למדון ומריבה, כל שוחט הקהיל סביבו פעילים ומשפיעים, הללו טוענים בכה והללו בכה, ואש המחלוקת התלקחה ומאנה להירגע. אחד השוחטים היה מקורב אל בעל ה'שפתי צדיק' מפליץ צ"ל, ושולח אליו מכתב, בו הוא מפרט את דבר הפלוגתא עם השוחט השני, ומבקש ממנו עצה: מה תפקידי בעת הזאת? שלח לו ה'שפתי צדיק': "מחלוקת היא אש, ומאש בורחים, שא גלגלך והימלט מן המקום אשר אתה שמה".

המכתב טרם הגיעו ליעדו - אל השוחט, הוא הגיע לידי אחד מן הפעילים שציידו לטובתו, הלה לא רצה שהשוחט יעזוב את העיר, ועל כן החליט שלא למוסרו לידי השוחט, וכך השוחט נשאר בעיר, וכדרכה של מחלוקת היא המשיכה לבעור במלוא העוצמה. כעבור שבוע, השוחט - תלמידו של ה'שפתי צדיק' הלך לעולמו בפתע פתאום, והמגפה לא נעצרה, אחריו מתו עוד כמה ממחרזי הריב, ומלבי המדון. הדבר היה לפחד פחדים וחודת אלוקים בתוככי הקהילה, הכל ראו עד היכן מגעת שריפת המחלוקת. לימים נודע דבר תשובתו של ה'שפתי צדיק' לתלמידיו, גם פרשת העלמת המכתב ע"י 'ידידו' נודע אף הוא למשפחתו, ומספרים שעוד כמה דורות היה קשה לבני משפחת השוחט למחול לו על מעשה נלוז זה, שלא מסר לאבי המשפחה את דבריו הנחוצים של מורו ורבו, ובזה גרם לסילוקו מהעולם בטרם עת.

בילקוט שמעוני - פרשת קורח מובא: "קרח שפקח היה מה ראה לשטות זו, אלא עינו הטעתו ראה שלשלת גדולה עומדת ממנו שמואל ששקול כמשה ואהרן, [שנאמר משה ואהרן בכהניו ושמואל בקוראי שמו], ועשרים וארבע משמרות עומדות מבניו, שכולם מתנבאים ברוח הקודש, דכתיב (דברי הימים): "כל אלה בניו להימן חזה המלך בדברי האלוקים להרים קרן", אמר אפשר הגדולה הזאת עתידה לעמוד ממני ואני אוכד אותה, ולא ראה יפה לפי שבניו עומדין בתשובה".

אומרים בעלי המוסר בדרך צחות: קורח רדף אחר השררה והכבוד, הוא לא בחל בשום אמצעים עד שכינה את אהרן ומשה גאווניים כפי שנאמר "ומדוע תתנשאו על קהל ה'". לאחר שהם קיבלו את עונשם הסתבר כי "ובני קרח לא מתו". הכוונה לאותם אנשים שעדיין ממשיכים להחזיק במחלוקת קורח ולהתריס נגד גדולי ישראל כאילו היו בניו של קורח. יוצא איפה שהפסוק "ובני קרח לא מתו" מקבל משמעות נוספת, עדיין ישנם כאלו המרגישים בניו של קרח ומחזיקים במחלוקת מאותם מניעים של שררה וכבוד. מחלוקת קורח אבדה מן העולם - אך בניו עדיין לא מתו...

באחת העיירות היו שני בתי כנסת, האחד של עשירים והאחד של עניים. נתקנאו העניים בעשירים, אשר היו שמחים בשמחת תורה שמחה יתירה. חקרו ודרשו לפשר הדבר, ומצאו שלפני ההקפות נוהגים העשירים לעשות "קידוש", וללגום מעט יין-שיכר ושאר משקאות חריפים. המשקה היה מעורר את הגוף לשמחה, וזה סלל להם את הדרך להגיע לשמחה גדולה בתורה. ישבו העניים וטיכסו עצה, כיצד יוכלו גם הם להשיג משקאות חריפים העולים בעיניו של קורח. יוצא איפה שהפסוק "ובני קרח לא מתו" מקבל משמעות נוספת, עדיין ישנם כאלו המרגישים בניו של קרח ומחזיקים במחלוקת מאותם מניעים של שררה וכבוד. מחלוקת קורח אבדה מן העולם - אך בניו עדיין לא מתו...

ההנמשל הוא: כאשר מתאספים בני אדם על מנת להתחזק ולהתעלות ושומעים דברי מוסר כושבים, יש נטייה אצל רבים לחשוב שהדברים הנאמרים לציבור יאים ומופנים לאדם זה או אחר. הם מביטים סביב, רואים את השומעים, וחושבים: הלאוי שאדם זה יבין שהדברים חשובים עבורו. בנוסף לזה הם גם מצטערים על שחלק מהציבור אינו נוכח בהתכנסות זו, שהרי חשוב מאוד שגם הם ישמעו את הדברים, כי גם אליהם הם בודאי אמורים להיות מופנים. אולם רק על עצמם אין הם חושבים, כי הם מחליטים מיד שלא אליהם מכוונים הדברים. בעידן מגיפת הקורונה הקוטל נפשות רבות בישראל, ראוי לכל אחד מאיתנו להפנים כי שורות אלו נכתבו עבור כל אחד בפני עצמו ולא להתעלם מדבריו אלו. הבה נשמור שלא ניכשל בשום מחלוקת לא עם חברינו ולא לדבר לשון הרע, כי לשון הרע מביא לידי מחלוקת.

ויקח קרח בן יצחק בן קהת בן לוי:

ולא הוזכר "בן יעקב" וכתב רש"י שיעקב ביקש על זה ובקהלם על תיחד כבודי, ולכאורה יש להבין מה הועיל תפילת יעקב שלא יזכר שמו הלא סוף כל סוף כולם יודעים שלוי היה בנו של יעקב, ואפילו אם לא נכתב שמו בפירושו אבל בידיעה יזכר שמו, ומסביר צללי יקר שמידת יעקב הוא אמת כמש"כ תתן אמת ליעקב, ומבואר בשבת ק"ד. קושטא [מידת האמת] קאי שיקרא לא קאי, לכן אם היה קצת מידת האמת בטענת קרח היה ח"ו אפשריות שיהיה קיום למחלוקת, והקב"ה הבטיח למשה וגם בך יאמינו לעולם, לכן ביקש יעקב ששמו לא יזכר, ממילא יהיה כולו שקר, ושוב לא יהיה קיום לקרח ועדתו, ויאבדו מתוך הקהל כמבואר בפסוק.

ובספר צית פנחס תי' שידוע הרבה אנשים בעלי מחלוקת שרוצים כבוד, הם אומרים שמה שמבקשים כבוד אין זה בזכות עצמם אלא זה כבוד המשפחה וכבוד אבותיהם, וכדי שלא יחשדו אותם כבעלי גאווה לכן תולים הדבר על אחרים, וכמו כן קרח הוא טען לא בשביל עצמו הוא צריך הכבוד, אלא בשביל שהיה נכד לגדולים וצדיקים לכך מגיע לו כל זאת, לזה התפלל יעקב שקרח לא יתלה הטענה בו, דהיינו שלא יאמר הלא אני נכד יעקב אבינו ולכן מגיע לי כבוד, וזה הביאור ובקהלם על תיחד כבודי, שלא יזכירו כבוד יעקב כחלק של המחלוקת, וקרח לא יזכיר את יעקב בתוך המחלוקת.

ויקח קרח:

פרש"י לקח עצמו לצד אחד לחלוק על משה, ויש להבין מהו הלשון "לצד אחד" דהיה לו לומר שלקח על עצמו לחלוק על משה, ובכלל יש להבין מהו הלשון קיחה, ותי' האלדמו"ר מהרש"א ממאלזיז ז"ל דאיתא בספרים על אחד המרבה ואחד הממעט ובלבד שיכוין לבו לשמים, שיש שני מיני "אחד", ה' אלקינו ה' אחד, ולהבדיל מה שהאדם חושב שהוא אחד והכל צריך להיות כמו שרצונו ותאוותו רצה, והאדם צריך להיות אחד המרבה ויחוד השי"ת, ובאחד של עצמו צריך להיות ממעט, והנה קרח היה בעל השגה וידע והבין גדלות הבורא ואחזותו ית"ש, אבל היה לו חסרון באחד הממעט, כי החזיק את עצמו לאדם חשוב, וזו שלקח עצמו "לצד אחד" דהיינו שלקח רק האחד המרבה וזה היה מקיים אבל האחד הממעט לא קיבל על עצמו, וממילא חלק על משה.

ואז בן פלת:

אמרו מז"ל שנקרא בן פלת שאשתו פילתה שערות ראשה כדי שיבואו קרח וכל עדתו אליו ולא יכנסו כשיראו אשה פרוצה וראשה פרוע, וכ' בספרים שיש עוד ענין למה עשתה כן, דהנה ביומא מ"ז. איתא שקמחית זכתה ויצתה ממנה כהנים גדולים מפני שהיתה צנועה ואפילו בחדרי חדרים לא היתה שערותיה נראות לבחור, [עי' במשנה ברורה סימן ע"ה וביאור הלכה שהאריך בחשיבות כיסוי השערות בבית עיי"ש דברים חוצבים להבות אש]. והנה אשתו של און טענה לבעלה למה אתה חולק על משה בשביל קרח הלא אין אתה מרויח כלום במה שקרח יהיה כהן גדול במקום אהרן, הלא בין כך ובין כך אתה מבני ראובן ולך בודאי לא יהיה כהונה גדולה, ולמה אתה מתערב בריב לא לך, אמנם און השיב לה אמת שאני מבני ראובן אבל יש אפשריות שגם אצל נכדי יהיה כהונה גדולה כגון שבתי ינשא לכהן ויהיה לי נכדים כהנים גדולים, וממילא טענת קרח שאין הכהונה תלוי ביד משה נוגע גם אלי, לכן עשתה עבירה לשמה דהיינו שהלכה בפרוע ראשה, להראותו כי לא יצא מהם שום כהן גדול כיון דאינה צנועה, וממילא לא כדאי להחזיק במחלוקת שאינו נוגע לו.

עוד איתא צמלרש שאשתו של קרח היתה מורשעת ויעצה לו לחלוק על משה, עוד ידוע שקרח היה עושר גדול, וזהו ויקח קרח שעשה שני ליקוחין שלמדין קיחה קיחה משדה עפרון, שלקח אשה רעה ולקח הרבה נכסים ושניהן העבירו על דעת קונו.

צ"ש"י, קרח שפיקח היה מה ראה לשטות זו, עינו הטעתו ראה שלשלת גדולה יצאה ממנו והוא שמואל שהיה שקול כנגד משה ואהרן וכו', יש לבאר הטעות שלו כי חז"ל [יומא כ"ב:] אמרו שכל ממונה על הציבור צריך שיהיה לו קופה של שרצים תלוי אחריו כדי שלא יגיס רוחו עליו ויחשוב על החסרון שיש לו, [ואפילו משה ואהרן היה להם החסרון שהם חתני יתרו ואביהם עמרת נשא דודתו יוכבד], וקרח היה יחסן גדול ופקח וחשב שאין לו קופה של שרצים תלוי אחריו, ממילא לא היה יכול להיות מנהיג, אמנם קרח טען שאין זה חסרון, והראיה שראה את שמואל הנביא הנכד שלו שיהיה מנהיג ואין לו קופה של שרצים אחריו, אבל הטעות שלו היה שגם שמואל הנביא היה לו קופה של שרצים דהיינו שהיה נכד קרח, וזה לא הרגיש קרח.

צמגלס עמוקות איתא שקרח טען "רב לכם" הערב רב לכם אתם גרמתם הערב רב שעשו כל הצרות לכלל ישראל, כי כל העדה כולם קדושים ולמה צריכים הערב רב ובתורה שבכתב לא נזכר ענין ערב רב בכלל, והיה זה טענה המובנת, אמנם התשובה שמשה הוא תורה שבע"פ ומשה לקח הערב רב לברר הניצוצות כידוע, אבל קרח לא האמין בזה.

קרח שפקח היה שני פעמים צ"ד בגימ' פקח, כי הפקח רואה צד השני וכאן לקח עצמו לצד אחד כי עינו הטעתו, כשיש שני פקח ב"פ פקח בגימ' שלום.

צמלרש איתא שקרח עשה ליצנות כל הלילה וסיפר מעשה באלמנה א' שהיתה לה שדה וכו' אע"פ שכולו שקר כי במדבר לא היתה שדה, ולכן הוצרך העונש לבוא במהירות כרגע והשקדים ממהרים כי אם אין עוצרים את הליצנות שהשפעתו נורא.

קריאי מועד אנשי שם:

צספר מעינות הנלכ מספר שבאו כמה חשובים לפני החפץ חיים ושאלו אותו למה הוא מקרב כמה עסקנים שהם באמת פורקי עול ויש לרחקם, השיב להם הח"ח הלא דתן ואבירם כולם ידעו שהם היו עוד רשעים במצרים, ולמה נתמנו להיות קריאי מועד אנשי שם, אלא משה היה נוהג עמהם בלטיפה ובזהירות כדי לרסנם בכך פן יתפרצו ויהיו עוד יותר גרועים.

ויקומו לפני משה:

יש לדייק בלשון "לפני" משה, דהנה הם לא ידעו מה לעשות דאם לא יקומו לפני משה כראוי לעשות למנהיג העדה ובפני תלמיד חכם, אזי יראו כל ישראל שיש להם נגיעות וחוצפה, כי זה דבר הפשוט אפילו לפשוטי עם שחייבין לעמוד בפני אדם חשוב ות"ח, וממילא לא יוכלו להשפיע על אחרים, כי כולם יאמרו שהם מחוצפים בטבעם, ממילא לפי הפאליטיק שלהם יש לעמוד ולקום מפני משה וכולם יראו שיש להם דרך ארץ הראוי והם אנשים טובים, ואעפ"כ יש להם טענות, וממילא יתקבל הטענות, [וכן ידוע שדרך בעלי המחלוקת שאומרים יש לנו דרך ארץ להת"ח אבל.....], אמנם השנאה למשה היה כל כך גדול שלא היו יכולים לעמוד בכלל, מה עשו, הם קמו קודם שבא משה לשם וממילא הם יעמדו כבר, ולא

יתראה מבחוץ איזה פגיעה במשה, והם לא יצטרכו לעשות דבר שיש בו כבוד למשה, וזה הכונה ויקומו לפני משה דהיינו קודם שבא משה לשם כבר קמו כדי למנוע הוצפה ברבים.

שבת בבחי' לוי על דוכנו צדיק כתמר יפרח בשבת לידי תיקונו. עי' דברי שמואל.

ולא יהיה בקרחה ובעלית:

מכאן דרשו חז"ל שיש לאו להחזיק במחלוקת, הגם שהיו הרבה מחלוקות במדבר נגד משה כגון השליו והמרגלים והמתאוננים, אבל כולם היו מחלוקת בעניני גשמיים ויכול להיות שהתאווה מתגבר וגורם לכעס ומידות רעות, אבל כאן היה מחלוקת ברוחניות בעבודת השי"ת, וזהו המחלוקת הכי רעה כי חושבין שכונתם להרבות כבוד שמים ובאמת גורמים חילול השם, וכמאמר הישמח משה, כבודו מלא עולם, כולם אומרים שרוצים כבוד שמים בעולם, אמנם משרתיו שואלים ז"ל, המלאכים שואלים איה מקום כבודו, איפה הכבוד שמים שכולם חושבים ומדברים עליו!

בא וראה כח המחלוקת, בדרך כלל העשיר אינו מתחבר עם העני, ובפרט במקום שצריכים מבינות שחושב שכיון שיש לו ממון הוא חכם יותר מהעני [ואינו יודע מה שאמר שלמה לא לנבונים עושר]. וגם שאינו לפי כבודו, וכאן התחבר קרח העושר עם דתן ואבירם שהיו עניים [נדרים ז]. וכן בני ראובן שמגיע להם הבכורה והיה להם טענות על בני לוי שלקחו הבכורה ואעפ"כ במקום מחלוקת עשו שלום ביניהם, וכן דתן ואבירם בעצמם היו שונאים ז"ל? כמבואר ברש"י שמוות ב' י"ג על הפסוק שני אנשים נצים, וכאן עשו שלום ביניהם, ואמר הרזי ל' יהונתן איבעשטן ז"ל? שבזה יש לפרש תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם, כי דרך העמי הארצים לשנוא לתלמיד חכם וממילא מתאחדים יחד בעצה א' לרדוף ולהתנגד להתי"ת, ואפילו יש להם בדרך כלל חילוקי דיעות ביניהם נעשים אוהבים ז"ל, נמצא שתלמידי חכמים גורמים לעשות שלום ב"עולם" דהיינו בההמון עם.

ויהי ממזרת והנה פרץ משה אהרן וג' ויגמל שקדים:

כתב נספח כרס הכני מדוע בא דוקא שקדים ולא שאר פירות, מצינו שבני ישראל נמשלו לרימון או לאגוז [כמבואר בשיר השירים אל גינת אגוז ירדתי, כפלא הרימון וגו'] ולא מצינו שנמשלו לשקדים, וי"ל כי בא לרמז כי כל הפירות הנ"ל יש להם מחיצות וחלקים כמו אגוז [הנקרא וואלאנט] וכן רימון נעשין ממחיצות בתוכו, וכן שאר פירות יש להם הפרי והגרעין, אבל השקדים אין להם מחיצות והגרעין והפרי הם דבר אחד, להורות שאף שבני ישראל יש להם כמה דרכים ואופנים בעבודת השי"ת כל אחד לפי תכונת הנפש שלו, וכן ברא הקב"ה מידה של חסד וגבורה וכו', אבל בשעה שהדבר נוגע למנהיגי ישראל אסור להיות פירוד הלבבות דהיינו שזה אומר רק המנהיג שלי הוא צדיק ולא האחר, אלא יש לדעת כי כל צדיק וצדיק יש לו דרכו ויש להאמין באמונת חכמים שאלו דא"ח, ולכן לגבי פריחת מטה אהרן המראה על ענין ההנהגה של חכמי הדור, היה כשקדים בלי שום פירוד ומחיצות, ומאוד יש לזהר שלא לדבר על תלמידי חכמים וצדיקים אפילו אם יש להם דרכים אחרים ואין מבינם, והוי זהיר בגחלתן שלא תכזה שעקיצחן עקיצת עקרב כמבואר בפרקי אבות, ובשבת קי"ט: כל המבזה ת"ח אין לו רפואה למכתו, [וכתבו ההסבר לזה כי בדרך כלל מי שיש לו חולה בתוך ביתו הולך אצל החכם שיתפלל עליו עי' ברכות י"ב, ואם הוא מבזה הת"ח ומנתק הקשר איך יועיל תפילת הת"ח עליו], ועי' כתובות ק"ו. עשה דכבוד התורה עדיף.

נספח אמת [ליקוטים] כתב חידוש גדול וזה לשונו: ותקרבו אלי כולכם, כלכם פירש רש"י בערבוביא נערים דוחקים הזקנים כר היינו שלא שמעו לעצת הזקנים בזה וכן כתוב שם כג וייטב בעיני הדבר כנראה שבא למעט בעיני ולא בעיני הזקנים והנשיאים ואפשר מהאי טעמא בחר המקום נשיאים אחרים לשליחות המרגלים אכן משה רבינו ע"ה נמלך בשכינה אבל הנשיאים מצאו מקום בזה להתלונן על משה רבינו ע"ה ולכאורה נראה שדתן ואבירם היו בכלל הזקנים דרש"י כתב אשר ידעת כר זקני העם ושוטריי אותן שלקו על ידיהם כמו שכתוב ויכו שוטרי בני ישראל כר והנה בפרשת שמות כתוב שם שאותן השוטרים יצאו מלפני פרעה ויפגעו במשה ואהרן כר ודרשו חז"ל שהיו דתן ואבירם כל נצים נצבים כר עיין שם ואם כן נראה שהיו בכלל הזקנים ובודאי הם הרגישו בנפשותם כי מוכן להם ארץ ישראל עד שאמרו העלינו מארץ זבת חלב ודבש שהיה מקודם ברור בעיניהם כאלו כבר נכנסו שמה ובאמת נראה שטעו כי הגזירה לא היתה על למעלה מבן ששים והם טעו בזה כי הגזירה היתה סתומה כי הושע יד י ישרים דרכי ה' צדיקים ילכו בם כר ודתן ואבירם ודאי היו כבר למעלה משישים דבפרשת שמות כתיב שמות ב יא יג ויגדל משה כר והנה שני אנשים כר נצים ודרשו ז"ל שהיו דתן ואבירם ואם כן היו גדולים ממשה בשנים שמשה היה בן י"ג והם נקראים אנשים ובה נראה שנכשלו שהרגישו בנפשותם כי מוכן להם ארץ ישראל וכו'.

נחמס סופר איתא שיעקב ביקש שלא יזכר שמו כי אז ס"ת יצהר קהת לוי יעקב היה ברית וח"ו היה נכרת ברית למחלוקת וצ"ל בריתי שלום, ופרשה זו יפה נדרשת חילוקי דיעות צריך להיות באופן נח ויפה, וגם צריך להיות נאה דורש ונאה מקיים אין לדורש בפרשה זו רק אם מקיים הדברים.

נחלקו הראשונים האם קרח עירער אחר פרשת הלויים [בהעלותך] או בשעה שהמתינו למרים או בלאחר חטא המרגלים [עי' אצן עזרא וצרמזין ועוד] ונחמ"ס פרשת זכור תקנ"ד איתא שמחלוקת הוא מציאות ובריאה של הקב"ה, אם משתמשים בו לתורה ה"ז טוב ואדרכה מלחמתה של תורה את והב בסופה, אבל אם לא אזי נעשה מחלוקת בישראל, ואפילו בימי משה היה מלחמתה של תורה כמ"כ בפרשת יתרו ואת הדבר הקטן ישפוטו הם והיה צריך להיות ויכוחים בזה, אבל ויקח קרח לקח מקח רעה לעצמו היפוך כי לקח טוב, ואם אין מלחמתה של תורה יש מחלוקת.

עי' בא"ר סימן רצ"ו בשם המטה משה סי' תק"ד בשם ספר ריקאנטי ששפיכת היין במוצש"ק עבור קרח שחוזר למקומו במוצש"ק. וי"ל לפי הט"ז שם שעיקר הסימן טוב שנשפך מים ואינו כועס, ונראה לומר דזה כונת הגמ' עירובין ס"ה האדם ניכר בכוסו עי"ש, וזה היפוך מידת קרח שכעס על שלא קיבל מה שרוצה. ונראה שיעקב שלימות ענין שמח בחלקו ויבא יעקב שלם ולכן שייכות עם שבת נחלה בלי מצרים, וזה ענין כל מלאכתך עשויה בשבת שמח בחלקו, ולכן לא נזכר שמו של יעקב במחלוקתו של קרח, רק בעל דוכנו

לע"נ

הרה"ח ר' בנימין בייטש בן הרה"ח ר' ישראל חזקוני זצ"ל

לע"נ

הרה"ח ר' חזקיה בן הרה"ח ר' יוסף חיים גרינוואלד זצ"ל

פרפראות לפרקי אבות - פרק רביעי

שאברהם אמר ואנכי עפר ואפר זכו בניו לשתי מצות לעפר סוטה ואפר פרה אדומה, משל למי שעשה חתונה לבנו ובא איש חשוב א' מגדולי הדור וישב על סוף השולחן מפני עניויות שלו, ואף שהפציר בו הבעה"ב לישיב בראש השולחן לא רצה מה עשה הבעה"ב לקח את כל הנכבדים והשיבם במקום הגדול, כן עשה הקב"ה אף שאמר אברהם ואנכי עפר ואפר, חס הקב"ה על כבוד אברהם ועשה מהעפר והאפר דבר חשוב דהיינו שתי מצות חשיבות, והיינו דאמרו כל הבורח מן הכבוד הכבוד בורח אחריו.

והאיש משה עניו מאוד, במאור עינים פרשת בהעלותך מסביר הענין שכמו מי שיש לו מנה רוצה מאתים ומי שיש לו מאתים רוצה ד' מאות, נמצא מי שיש לו הרבה ורגיל בכך הוא נצרך ביותר, כן הוא בעיני רוחניות מי שיש לו משהו רוצה רוחניות אינו משתוקק להרבה אבל מי שיש לו הרבה ובפרט משה רבינו הוא היה משתוקק להרבה והיה מרגיש שחסר לו הרבה מאוד.

מאוד מאוד, אפילו שמץ משהו של גאווה אסור כמו ע"ז שלא ידבק בידך מאומה מן החרם, יש להסביר הענין בהקדם המבואר בתולדות המגיד שבהו"ר תק"כ אמר הבעש"ט הק' שהממשיך דרכו הוא מי שיתן עצות על עוה"ה"ז אין בו ממש אבל אם יאמר לכם שרק הקב"ה יכול לעזור אליו תדבקו, כשנכנסו אח"כ להמגיד אמר להם הגאווה היא מלבוש אלקי כמש"כ ה' מלך גיאות לבש, ולכן יש ליהרר ממנו כי הוא מתעטף במלבושו של המלך ממ"ה.

הר"ר מענדל מווישובה היה אומר כמו הרימה חושב שכל הפרי שלו כך האדם חושב שכל העולם שלו אבל לבסוף זורקין הרימה וגם הפרי.
עוד ראיתי בשם הרה"צ ר' חנוך מבענדין, שמצינו בגמ' קשה רימה למת כמחט בבשר החי, כלומר במדה שאדם זה בחייו עקץ ודקר לאחרים בלשונו החרף, כן באותה מידה עוקצין אותו, וזה הלשון תקוה אנוש רימה, מלשון קו, שבמידה שאדם מודד מודדין לו.

מיטב ברכותינו ואיחולנו נשגר אנו בזאת מעומקא דליבא אל האי גברא יקירא בעל מעשים נפלאים וכבירים, מעוטר בכל מידה נכונה, מחשובי מתפללי בית מדרשנו, ממזרח שמש עד מבואו, ה"ה

ר' **ירוחם וועלטשער** הי"ו

לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואי בנו היקר המוסר נפשו עבור ביקור חולים לעודדם ולשמחם ועושה רבות כדי לקיים "חברים" כל ישראל לכל נצרך ה"ה

ר' **יששכר דוב** הי"ו

עב"ג שתחי' בשעטו"מ ובמזל"ט

יהא רעוא מן קדם אבוהון דבשמיא שהזיווג יעלה יפה ויזכו לבנות בית נאמן בישראל ולראות רב נחת דקדושה מכל יוצ"ח, דורות ישרים ומבורכים עוסקים בתורה ובמצוות בנהורא מעליא. אכ"ר

בן עזאי אומר הוי רץ למצוה קלה ובורח מן העבירה וכו': במצוה כתב התנא "קלה" בעבירה לא כתב רק בסתם, כי במצות יש שקשה לעשותן ויש שקל לעשותן, אבל בעבירה כשיצרו מתגבר הוא תמיד קלה, כי השטן מסמא את העינים ולכן לא כתב קלה. "העבירה" כל אדם יש לו עבירה שלו דהיינו נטיות קלות "שוואכקייטען", שצריך לדעת שזה תכליתו בעוה"ז לתקן דוקא אותו הדברים, לכן נכתב "ה" הידיעה, שמאותו נסיון צריך לברוח. כל שיראת "חטאו" קודמת לחכמתו, דהיינו שיוודע מי חטאו המיוחד לו.

הלשון "רץ" הוא כמו ציווי, ובורח אינו לשון ציווי, והול"ל למכתב "ותברח" מן העבירה, אלא באיוב כ' ויאמר ה' אל השטן מאין באת ויאמר שהוא בא משוט בארץ ומתהלך בה, הגורם הכי גדול להיצר הרע הוא הבטילה, כי כל זמן שהאדם עסוק אין לו זמן ופנאי לחטוא, וא"כ יחשוב האדם שיעסוק רק בדברים של רשות, לכן אמר הוי רץ למצוה קלה, דהיינו העסק אפילו בדברים קטנים זה בעצמו יגרום שממילא הוא בורח מן העבירה. [עי' בחיד"א רמז לפריקה וטעינה דיכופ את יצרו אף דהוי מצוה קלה עי"ש].

מספרים על א' מהצדיקים שנתנו לו סכום הגון לחלק לצדקה, אח"כ בא אליו נצרך ונתן לו כל ממונו, אמר אליו המשמש שלו למה לא חילק בין הרבה עניים שזה יותר מסתבר, אמר לו אם זה היה נכון היה לי לחשוב מחשבה זו קודם שבא אלי הנצרך, אם המחשבה בא אלי בשעת עשיית המצוה זה סימן שבא מצד היצה"ר, הרבה פעמים יש מחשבות שלא לעשות מצוה ויש לברוח מזה, ולעשות תומ"י המצוה.

שכר מצוה מצוה, הרבי ר' זושא אמר שכני ישראל לאחר שעושה עבירה מתחרט אבל לא לאחר מצוה, ולאחר שעשה יהודי מצוה לא ימכור את המצוה בשביל שום ממון שבעולם, וזה בעצמו מצוה.

אל תהי מפליג לכל דבר ואל תהי בז לכל אדם: מעשה בגוי קטן שהתגרו עמו ילדי ישראל, וכן מעשה בדוד המלך שלא ידע ענין ה"וועב" שעושה ה"ספיידער" ולבסוף בא לטובתו, ולכן לגבי שוטה שלא ידע תועלת ולמעשה היה תועלת בשעה שבא לפלשתים וחשבו שהוא דוד ועשה עצמו שוטה.

שאין לך אדם שאין לו שעה: מלשון ואל קין ואל מנחתו לא שעה דהיינו לא פנה, לכן נקרא המורה שעות "שעה" שזה צריך לגרום לאדם לחשוב איך הזמן עובר, מעשה בא' שבא למקום והרגיש על הויגער שיש בו קדושה לבסוף נתברר שזה היה שעונו של החוזה מלובלין שבכל פעם שהסתכל עליו היה חושב שזה עוד רגע לביאת המשיח.

רבי לויטס איש יבנה אומר "מאוד מאוד הוי שפל רוח שתקות אנוש רמה": פי' הרע"ב שבשאר מידות צריכים לנקוט הדרך הממוצע, אבל מידת הגאווה מאוסה ביותר ויטה לקצה האחרון של שפלות הרוח. מאוד מאוד יש למדוד בכל מאודך מלשון מדידה, שצ"ל ויזבה לבו בדרכי ה' כמבואר ביהושפט בדברי הימים אחר שהכניע עצמו לאלישע.

מה שמצינו אצל אברהם אבינו מצינו מידת הענוה, באהל יעקב מהמגיד מדובנא מביא אמאחז"ל בחולין פ"ח: דבשכר

לנ"ו

הרה"ח ר' פינחס בן הרה"ח ר' בנימין ביינוש וזנונים זצ"ל

אשר הלך לעולמו לאחר שהזדנך ביסורים קשים וקבלם באהבה בטב"ק פו' שמיני לסדר 'בקרובי אקדש' - בו ניסן תשנ"ז

